

ניצה אייל לזכר

ליאורה בר־טור

הקוגניטיבי, תוכנית ייחודית שפיתחה לקידום היכולות הקוגניטיביות בהזדקנות. בנוסף פיתחה סדנאות לניהול זמן חיים ונתנה הרצאות על החיים כנהר, הסתגלות למעבר לדיור מוגן ושינויים במחצית השנייה של החיים, ועל זיכרון גם במסגרת תוכניות הפרישה וגם בייעוץ אישי.

בשנים האחרונות כתבה גם ספרי שירה. שני ספרים נוספים סיימה לכתוב לאחרונה, האחד על סודות והשני על אנרגיה נפשית. נושאים שנראה שהעסיקו אותה במיוחד בשנים האחרונות. היא לא זכתה להוציא אותם לאור. הם נותרו מיותמים, ממתנים, וכולנו מקווים שיביקעו בעתיד.

בנוסף לעיסוקיה הרבים הייתה סבתא אוהבת ומסורה שהקדישה לכל נכד שלה שהגיע לגיל 8 ספר ילדים מקסים מתאים ומיוחד רק לו או לה. כל אלה הם עדות כתובה לפעילותה העשירה והמגוונת. מורשת נפלאה למשפחה, לחברים ולתלמידים ומודרכים.

אך יותר מכול כואבים את לכתה רבים שזכו ליהנות לא רק מהידע ומחוכמתה הרבה, אלא מאישיותה החמה, צניעותה ונדיבותה האינסופית. אישה קטנה וצנומה. הייתה. צנועה מאוד. אסופה תמיד. כמו שיער ראשה שהיה דרך קבע אסוף בטבעת שיער. אך בתוכה התקיים עולם מלא ועשיר, של מחשבות, של רעיונות אינסוף למאמרים, לספרים, עם תשוקה אמיתית ללמוד, לכתוב. מלאה גם ברגשות מגוונים של אהבה, תשוקה, שמחה וגם של עצב.

מסתפקת במועט, לעצמה הייתה, אך כולה נתינה לאחרים. טובת לב, עם רגישות, ויכולת מופלאה לקרוא את הזולת. מלאת חוכמה. אנשי מקצוע רבים, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, גרונטולוגים, אנשי ניהול בתחום הזיקנה והמשפחה שמרו איתה על קשר ארוך שנים בזכות היכולת המופלאה שלה להקשיב, לקבל, לתמוך ולעודד, בנוסף להענקת הידע. לאחר דבר מותה הוצפה הרשת החברתית והתקשורת שבין הגרונטולוגים, באגודה הישראלית לגרונטולוגיה, באשל, בדורות, בביטוח לאומי, בדוירים המוגנים, במכון הרצג, במכון צמתיים ועוד, באינסוף מילים של עצב וכאב כשרבים מדגישים את אישיותה יוצאת הדופן ותרומתה האישית גם שנים רבות לאחר שסיימו ללמוד ולהיות מודרכים שלה.

ולא נותר לנו אלא להתנחם מעט במה שחיים גורי כתב (נכתב במקור בלשון זכר): "ודעי לך שהזמן והאויבים, הרוח והמים, לא ימחקו אותך, את תמשכי, עשויה מאותיות. זה לא מעט, משהו בכל זאת יישאר ממך". המון יישאר ממך ניצה אהובה, בלב, במחשבה, בזיכרון וכמובן גם במילים. הותרת כל כך הרבה אהבה, צידה לימים קשים, אך מעט נחמה לעצב הגדול ולחלל העצום של העדרך.

ניצה אייל, פסיכולוגית, מעמודי התווך של הגרונטולוגים בישראל, כלת פרס מפעל חיים בגרונטולוגיה, הלכה לעולמה לאחר מאבק ממושך במחלה קשה.

ניצה עבדה שנים רבות כחוקרת, מדריכה ומרצה בחוג לפסיכולוגיה ובמכון הרצג לחקר ההזדקנות והזיקנה באוניברסיטת תל אביב. במהלך השנים גידלה, הדריכה, טיפחה והייתה מקור ללמידה ולהשראה לפסיכולוגים ולאנשי מקצוע רבים. היא דאגה שתלמידיה ועמיתיה יתפתחו, יתקדמו, כשקידומם המקצועי והאישי, יותר מאשר קידומה שלה, היה לה מקור לסיפוק עצום. על פי משימות ההתפתחות של אריקסון הייתה ניצה מנטורית מושלמת. היא נתנה בשמחה ובאהבה ייעוץ, הכוונה וידע לכל מי שפנה אליה, כל זאת בנדיבות, בנעימות, בסבלנות, בלתי מובנים לעיתים. בנוסף, ניצה ליוותה נועצים ומטופלים במסירות אין קץ והתנדבה במהלך השנים לאינספור ארגונים, בשמחה וללא ציפייה לכל תמורה.

ניצה הייתה פסיכולוגית בכל רמ"ח איבריה. חוקרת בלתי נלאית, חרוצה, סופרת, משוררת, בעלת ידע עצום, סקרנית, אגרנית של ידע אינסופי, אוגרת מהרוח, לא מהחומר. את הידע הרב וחוכמת החיים הפיצה כל השנים פשוט מתוך אהבת האדם ואהבת הנושאים שהתמחתה בהם.

היא הייתה שותפה למחקרים חשובים במכון הרצג באוניברסיטת תל אביב, פרסמה מאמרים רבים, הייתה חברה בוועדות שונות לקידום הזיקנה ובהוצאה לאור של כתבי העת בתחום הזיקנה, עורכת אקדמית ומפתחת תוכניות למידה, ובעיקר הייתה חלוצה בקידום תחום הזיכרון, הזמן והאימון הקוגניטיבי. ניצה כתבה שמונה ספרים חשובים ומרתקים: "מסע אל הזיכרון", "נפלאות הזיכרון ותעוועי השיכחה", "הגמד החושב", "חוכמת הזיכרון המעשי" עם יעל רייכנטל, "הזמן האמיתי", "החיים כנהר" על התפתחות פסיכולוגית בטווח החיים, "תמונות פסיכולוגיות" א' ו'ב', ו"אל אמי" על הטיפול באמה החולה. סיפרה "החיים כנהר" משמש כמקור קריאה מרכזי בקורסים על התפתחות לאורך מעגל החיים ואת רזי שימור וחיידוד הזיכרון מתרגלים ומשיכו לתרגל עוד רבים.

ניצה הייתה גם שותפה פעילה בהקמת מכון צמתיים העוסק בייעוץ פסיכולוגי רב-דורי שהוקם במטרה לתרום לקידום רווחתם של הזקנים ותמיכה במשפחותיהם. ניצה תרמה רבות בעיקר בתחום האימון

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל משתתפת בצער משפחתה של **ניצה אייל ז"ל** אשר נפטרה באוקטובר 2019, ובצער משפחתו של **פרופ' אמריטוס שלמה כץ** אשר נפטר באוגוסט 2019. דברים לזכרו כתובים בדבר החטיבה השיקומית עמ' 12. יהא זכרם ברוך!